

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนก
ในเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกตำบลบ้านจำ อำเภอบางระจัน
จังหวัดสิงห์บุรี

ผู้เขียน นายชชาติ เจริญสอน

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาวิน ผดุงทศ ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญต่วน แก้วปิ่นดา กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคไข้หวัดนก พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนก และหาความสัมพันธ์ ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพ และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนกในเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกตำบลบ้านจำ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกทุกคนที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้เลี้ยงสัตว์ปีกของสถานีอนามัยตำบลบ้านจำ ในปี พ.ศ.2549 โดยเลี้ยงสัตว์ปีกไว้ในบ้านทุกชนิดไม่เกิน 200 ตัว จำนวน 139 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคไข้หวัดนกและพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนก แบบสัมภาษณ์ได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา เท่ากับ 0.82 และตรวจสอบความเชื่อมั่นโดยในส่วนของความเชื่อด้านสุขภาพใช้สูตรของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR.20) และในส่วนของพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนกใช้สูตรแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค ได้ค่าเท่ากับ 0.75 และ 0.71 ตามลำดับ นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงอันดับสเปียร์แมน

ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคไข้หวัดนกทั้ง 4 องค์ประกอบ และความเชื่อด้านสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี (มัธยฐาน = 93.1%) พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนกโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (มัธยฐาน=81.5%) โดยพฤติกรรมด้านการบริโภคสัตว์ปีก และด้านการป้องกันจากการสัมผัสสัตว์ปีกอยู่ในระดับดี (มัธยฐาน = 83.3% และ 79.2%) ส่วนด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก และด้านการควบคุมโรคและการทำลายสัตว์ปีกอยู่ในระดับปานกลาง (มัธยฐาน = 66.7% และ 77.8%) ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนกพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำมาก ($r^2 = 0.24, p < 0.05$)

จากผลการศึกษาครั้งนี้ องค์การภาครัฐควรเร่งหาวิธีสร้างความตระหนักแก่เกษตรกรให้เห็นความสำคัญของการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนกที่ถูกต้อง โดยเฉพาะพฤติกรรมด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก ด้านการป้องกันจากการสัมผัสสัตว์ปีกและด้านการควบคุมโรคและการทำลายสัตว์ปีก เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ตัวเกษตรกร และการป้องกันโรคไข้หวัดนกในชุมชนให้มีประสิทธิภาพในอนาคต

Independent Study Title Health Belief and Avian Influenza Prevention Behavior on Poultry Production of Farmers in Banja Subdistrict, Bang Rachan District, Sing Buri Province

Author Mr. Chuchat Charoensorn

Degree Master of Public Health

Independent Study Advisory Committee

Asst. Prof. Dr. Pawin Padungtod Chairperson
Asst. Prof. Boontuan Kaewpinta Member

Abstract

The objective of this descriptive study were to examine the health belief of avian influenza, prevention behavior and correlation between the health belief and prevention behavior of poultry farmer in Banja subdistrict Bang Rachan district Sing Buri province. Data were collected from all of poultry farmers registered at Banja Health center in 2549. One-hundreds and thirty-nine subjects were purposively selected. Research instrument include a questionnaire consisted of 3 parts: demographic data, health belief of avian influenza and prevention behavior of avian influenza. Three experts reviewed research instrument. Content validity index was 0.82. Health belief and prevention behavior of avian influenza was tested by Kuder-Richardson 20 and Cronbach's alpha coefficient. Reliabilities were found to be 0.75 and 0.71, respectively. Data were analyzed using descriptive statistics and Spearman's Rank correlation coefficient.

Results of the study showed that the overall health belief about avian influenza was good (Median = 93.1%). The overall prevention behavior of avian influenza was medium (Median = 81.5%). Consumption and exposure behavior were good (Median = 83.3% and 79.2%) while other behavior were at medium levels (Median = 66.7% and 77.8%). The correlation between the health belief and prevention behavior of avian influenza was low ($r^2 = 0.24$, $p < 0.05$)

In conclusion the government should promote the concept prevention behaviors. Particularly the treat, touch, control and destroy poultry for safety of the farmers and reduce the probability of community avian influenza outbreak in the future.